

BURSSASUBTSAS

- nuppádis subtsastallama átsådime majna gávnná jus
la malffagielak

BURSSASUBTSAS

- nuppádis subtsastallama átsådime majna gávnna jus la malffagielak¹

Dárogieallaj járggálam ja hiebadam

Sønsterud/Hoff hiebadam – 2012

(Ragátmáno 2012 almodus)

Van Zaalen & Wingelman originála milta, girjes

«Broddelen, Een (on)begrepen stoornis», 2009

Sámegeiellaj járggálam

Lars Theodor Kintel

Sisanov dárkestam ja hiebadam

Solvår Knutsen Turi, 2025

Namma: _____

Riegádimbjevve: _____

Átsådime jádediddje: _____

Makkir biejve tjadáduváj: _____

¹ Løpsk tale

Bagádus átsådime jádediddjáj:

”Ájgov dunji subttasav lãhkãt. Gã állim lav subttasav lãhkãmis, de dãn galga sæmmi subttasav vat subtsastit nav buoragit gã ber mujtã. Iv besa duv viehkedit. Gã állim lav, de dunji diededav. De la duv vuorro sæmmi subttasav munji subtsastit.”

Jus vuoset bagádusáv la dádjadam, de galga beru lãhkkãt. Jus ij la dádjadam, de tjielggi dasik oahppe/sãn prosedijrav dádjat.

(Digitála auditijva/audiovisuála báddim álggã jur gã testa jádediddje lãhkkã.)

Lãhkãmtæksta:

Dát dãhpãduvãj nãgin bieje basãdismãnon gã rãssjodij. Nissun vuojij ietjas állu ádã bijlajn rãmbuvddaj. Gãhttjum lij gãlmmã rãdna mállãsijda maŋŋela. Sidjij lij loabedam mãlestit biebmojt italias, majt állu buoremusãt lijkkuj mãlestit.

Oasestahttijn burssa væskos álgus gahtjaj, valla ittjij dav ájtsa. Gãlvvovoãŋna lij állu dievva gãlvojs. Gã kãssaj bãdij, de ittjij besa gãlvoj ávdãs mãkset. Bargge fãlaj gãlvvovãŋnav bærrãjgæhthtjat. Nissun gãlvojt guodij, ja manãj sijddaj.

Vinndeknjãmana mannin ávdãs maŋus viek jáhtelit, ja diedon tjuovggin divna jáhtulaktjuovga ruoppsadin. Viek rãhton lij.

Dalãnagi gã uvsav rabãj, de telefãvnnã skuollagãdij. Soames nejtsusj sunji subtsastij bursav lij gãvnnam. Nissun ávvusij.

Analijsa: *(Ane sierra skãrimskãvev.)*

1. Transkribieri subttasav.
2. Árvustalã subttasã ásiht (oajvve- ja jãbdddãsasj gãrgadisã, ”juhtsa”)
3. Árvustalã le gus syntãksa duolla (“+” = duolla syntãksa, ”-” = boasto syntãksa).
4. Árvustalã makkir hãla bãrka lidjin (gehtja sierra skãvev).
5. Lãhkãma bãrkãj prosentã oasse ja daj ratio árvustallam.

Skávve gáktu subttasa ásiht árvustallá

Oajvvegárgadisá árvustaláduvvi subttasa «biggimgierrgen».

Subttasa jæbdddásasj gárgadisá definieriduvvi «detálljan».

Duodden la («juhtsa») frása, elementa jali devdadisá ma e subttasij gullu.

Oajvve-	Jæbdddásasj	Gárgadisá subttasin	Klienta respánsá	Syntákasa (+/-)	Hála bårka
1		Dát dáhpáduváj nágin biejeve basádismánon gá rássjodij.			
2		Nágin nissun vuojij ietjas állu ádá bijlav rámbuvddaj.			
3		Gáhttum lij gálmma rádna mállásijda maŋŋela.			
	1	Sidij lij loabedam málestiit biebmajt italias,			
	2	majt állu buoremusát lijkku málestiit.			
4		Oasestahttij,			
5		burssa væskos álgus gahttaj,			
6		valla ittij dav ájtsa.			
	3	Gálvvovoaŋna lij állu dievva gálvojs.			
7		Gá kássaj bádiij, de ittij besa gálvoj ávdás mákset.			
	4	Bargge javlaj sán máhtij gálvvovoaŋnav bærrájgæhttijat.			
	5	Nissun gálvojt guodij,			
8		ja manáj sijddaj.			
	6	Vinndeknjámana mannin ávdás maŋus viek jáhtelit,			
	7	ja diedon tjuovggin divna jáhtulaktjuovga ruoppsadin.			
	8	Viek ráhton lij.			
9		Dalánagi gá uvsav rabáj,			
10		de telefávnna skuollagádjij.			
11		Soames neitsusj sunji subtsastij			
12		bursav lij gávnnam.			
	9	Nissun ávvusij.			
13		(Láhpadiime)			
Galla gárgadisá lidjin subttasin: ___ Oajvvegárgadisá ___ Jæbdddásasj gárgadisá ___ Duotte ("juhtsa")		Dábálasj bårka hálán: - Revisjávna - Interjeksjávna - Bágoj ja oasse-bágoj gærddádime (gallegasj gærddádime tjavggimij dagi)	Bårka hálán ma li mahkkulime lágátja: - Bágoj ja oasse-bágoj gærddádime (moadda gærddádime tjavggimij jali daj dagi) - Oasse-bágoj gærddádime - Guhkedime - Buododime		

BURSSASUBTSAS

*Ratio= Galla dábálasj bårka hálán (N) li juohkka mahkkulime lágásj bårka hállaj (S). Buojkulvissaj 15 N ja 4 S, de sjaddá 15:4, = 3,75. Vuordeduvvá malfagielaq ienemusát dábálatijat boarcci hálav (ienebut gá mahkkul), ja navti ratio mij la badjel akta.

SKÁRIMSKÁVVE
DÁBÁLASJ JA MAHKKULIME LÁGÁTJA HÁLA BÁRKA
Láhkám:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Makkir láhkáj hálla boarkkiduvvá/Galli
										Bágoj gærddádime
										Oasse-bágoj gærddádime
										Frásaj gærddádime
										Devdadisá, fássta frása ja hægssárasstema (interjeksjávna)
										Duollima (revisjávna)
										Tjoahkkáj giessema (teleskopierim)
										Galla dábálasj bárka hálan tjoahkkáj:
										Bágoj gærddádime
										Oasse-bágoj gærddádime
										Guhkedime
										Buododime
										Galla bárka hálan ma li mahkkulime lágátja, tjoahkkáj:
Galla bágo I tjoahkkáj láhkám:					Galla prosentá bárka hálan:					Ratio* bárka hálan:

BURSSASUBTSAS

*Ratio= Galla dábálasj bárka hálan (N) li juohkka mahkkulime lágásj bárka hállaj (S). Buojkulvissaj 15 N ja 4 S, de sjaddá 15:4, = 3,75. Vuordeduvvá malffagielak ienemusát dábálatattjat boarkki hálav (ienebut gá mahkkul), ja navti ratio mij la badjel akta.

SKÅRIMSKÅVVE

DÁBÁLASJ JA MAHKKULIME LÁGÁTJA HÁLA BÁRKA

Spontána monolávvgá/dialávvgá:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Makkir láhkáj hálla boarkkiduvvá/Galli
										Bágoj gærddádime
										Oasse-bágoj gærddádime
										Frásaj gærddádime
										Devdadisá, fássta frása ja hægssárasstema (interjeksjavná)
										Duollima (revisjavná)
										Tjoahkkaj giessema (teleskopierim)
										Galla dábálasj bárka hálan tjoahkkáj:
										Bágoj gærddádime
										Oasse-bágoj gærddádime
										Guhkedime
										Buododime
										Galla bárka hálan ma li mahkkulime lágátja, tjoahkkáj:
Galla bágo anij lágádijn:					Galla prosentá bárka hálan:					Ratio* bárka hálan:

BURSSASUBTSAS

*Ratio= Galla dábálasj bárka hálan (N) li juohkka mahkkulime lágásj bárka hállaj (S). Buojkuvissaj 15 N ja 4 S, de sjaddá 15:4, = 3,75. Vuordeduvvá malffagielaq ienemusát dábálatatjat boarkki hálav (ienebut gá mahkkul), ja navti ratio mij la badjel akta.

SKÅRIMSKÅVVE

DÁBÁLASJ JA MAHKKULIME LÁGÁTJA HÁLA BÁRKA

Gærddádime (Burssasubttsasis, jali ietjá subttsasis):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Makkir láhkáj hálla boarkkiduvvá/Galli
										Bágoj gærddádime
										Oasse-bágoj gærddádime
										Frásaj gærddádime
										Devdadisá, fássta frása ja hægssárasstema (interjeksjávna)
										Duollima (revisjávna)
										Tjoahkkaj giessema (teleskopierim)
										Galla dábálasj bárka hálan tjoahkkáj:
										Bágoj gærddádime
										Oasse-bágoj gærddádime
										Guhkedime
										Buododime
										Galla bárka hálan ma li mahkkulime lágátja, tjoahkkáj:
Galla bágo anij nuppádis lágádijn:					Galla prosentá bárka hálan:					Ratio* bárka hálan:

BURSSASUBTSAS

*Ratio= Galla dábálasj bárka hálan (N) li juohkka mahkkulime lágásj bárka hállaj (S). Buojkuvissaj 15 N ja 4 S, de sjaddá 15:4, = 3,75. Vuordeduvvá malffagielaq ienemusát dábalattjat boarkki hálav (ienebut gá mahkkul), ja navti ratio mij la badjel akta.